

[Ministeren for særlige Anliggender.]

Selv om de Byrder og Lidelser, som den tyske Besættelse paaførte Danmark, er mindre end for andre tysk-okkuperede Landes Vedkommende, har Krigen dog paaført en stor Del af den danske Befolkning betydelig Tab. Mange har mistet Liv eller Førlighed i Frihedskampen eller som Ofre for tyske Overgreb her i Landet eller Deportation til Udlandet. Mange har som Følge af Besættelsesmagtens Efterstræbelser maattet „gaa under Jorden“ og opgive deres sædvanlige Erhverv eller mistet deres hittidige Eksistensgrundlag, fordi de maatte flygte til Udlandet. Der er ogsaa forøvet omfattende Ødelæggelser paa faste Ejendomme og anden Formue.

Som det blev udtrykt i Trontalen, har Regeringen anset det som en af sine væsentligste Opgaver i videst muligt Omfang at afhjælpe Følgerne af disse Forhold.

Ingen økonomisk Hjælp kan raade Bod paa de sjælelige Lidelser, som tyske Overgreb, Eftersøgninger, Fængslinger og Deportationer har paaført Ofrene og deres Paa-rørende, og ingen økonomisk Hjælp kan opveje Savnet af de faldne og dræbte, men det danske Samfund maa føle det som en Pligt at yde al rimelig materiel Støtte til dem, der blev direkte ramt af Besættelsen og Frihedskampen. Den Indsats, som blev gjort, og de Ofre, der blev bragt, tjener ikke den enkeltes, men hele Landets Sag. Befolkningens store Flertal afviste fra første Dag den nazistiske Propaganda og vendte de fremmede en kold Skulder, og da Frihedskampen satte ind, fik det den største Betydning baade for Befolkningens nationale og demokratiske Moral og for Danmarks internationale Stilling.

Den Kreds af Personer, som Lovforslaget omfatter, er først og fremmest de Kvinder og Mænd, der tog aktiv Del i Frihedskampen. Havde Danmark været i aaben Krig med Tyskland, vilde Staten som saadan have haft Ansvaret for sine Soldater i de regulære Værn, men som Forholdene artede sig, maatte vor usynlige Hær rekruterer af frivillige, der uden Hensyn til Risikoen satte Liv og Velfærd ind i Kampen. Det maa synes naturligt, at Staten yder de skadelidte samme Hjælp og Støtte, som den vilde have gjort, hvis de havde været regulære Soldater. Men dernæst har jeg fundet det ret og rimeligt i denne Lovgivning at medinddrage de Danske, der faldt som Ofre for Tyskernes Gengældelsesaktioner og Forølgelser paa Grund af deres nationale eller politiske Holdning eller paa Grund af deres Afstamning eller

Tjenesteforhold til den danske Stat. I Besættelsestiden var Staten ude af Stand til at beskytte dem. Nu, hvor vi er os selv, maa vi slutte Kreds om dem og søge at bøde paa deres Tab.

En bestemt Kreds af dem, der kommer i Betragtning, har efter min Opfattelse et særligt Krav paa Erstatning af Staten. Dette gælder de Personer, der i Tiden inden den 29. August 1943 af Hensyn til tyske Interesser har været underkastet Frihedsberøvelse af danske Myndigheder. I særlig Grad drejer det sig om dem, der som Følge af Medlemsskab i eller Tilknytning til det kommunistiske Parti blev interneret i Henhold til Loven af 22. August 1941 om Forbud mod kommunistiske Foreninger og mod kommunistisk Virksomhed. Hvad enten man anser denne Lovgivning for stridende imod Grundloven, hvad jeg for mit Vedkommende gør, eller berettiget ud fra et Nødretssynspunkt, vil de af Loven omfattede Personer have Krav paa fuld Erstatning af Statskassen for det Tab, de har lidt.

Imidlertid har jeg i Overensstemmelse med ledende Organer inden for Frihedsbevægelsen, herunder kommunistisk Parti, ment at maatte ligestille dem med Frihedskæmpere. Som Forholdene udviklede sig her i Landet, maa jeg mene, at de i samme Grad som deres Kammerater i den senere Frihedskamp blev Ofre for deres antinazistiske Indstilling. Derfor har vi valgt at behandle deres Forhold paa samme Linie som Besættelsestidens øvrige Ofre.

De Erstatninger, der efter Lovforslaget kan ydes, falder i 2 Hovedgrupper: Erstatning for personlige Tab og Erstatning for materielle Tab.

Det har ved Udarbejdelsen af Lovforslaget først og fremmest ligget mig paa Sinde at skabe værdige og trygge Kaar baade for dem, der helt eller delvis har mistet Erhvervsevnen som Følge af Deltagelse i Frihedskampen eller som Ofre for tyske Overgreb, og for dem, der af samme Grund har mistet deres Forsørger. Over hele Verden bestræber man sig efter denne Krig paa at yde Krigsinvaliden og Krigsenker en langt mere effektiv Støtte end i tidligere Tider, og der er utvivlsomt i den danske Befolkning et almindeligt Ønske om, at ogsaa vi skal handle efter disse Retningslinier.

Det Forhold, at vore hjemlige Ofre lykkeligvis er saa begrænsede, sammenlignet med andre Lande, er en yderligere Tilskyndelse til at gennemføre en for de ramte helt tilfredsstillende Løsning.